

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben hához havonta
és vidékre postán küldve:
Egész évre 4 —
Félévre 2 —
Negyedévre 1 —
Egyes szám ára . . 10

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉSI DÍJAK:
3 hasábos petitos egy-
széri hirdetésnél soronként
6 kr. többszöri hirdetés-
nél 5 kr. Bolygódi 30 kr.
Nyitótér petitóra 10 kr.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Kanizsai utca hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐK:

PATAKY KÁLMÁN és VACHOTT KÁROLY
Kiadó és laptulajdonos: Farkas János.

KIADÓHIVATAL:

Főnterha hová az előfizetők és a lap szét küldésére vonatkozó felszámolások intézendők.

Polgáriskolánk érdekében.

Azt hiszem, hogy nemcsak Alsó-Lendva közönsége, de vidékének lakói is örömmel télt hálával fogadták bold, Trefort Agoston uró Excellenciájának városunk közönségéhez 2009/1079. sz. a. intézett ama leiratát, melyvel a kért polgáriskolának államsége mellett leendő megnagyítását elrendelte. Ez intézet 17 év óta állván fenn, talán nem végezik főlölesse munkát, ha szemügyre veszem, miféle körülmények segítettek vagy gátoltak nevezett iskolát czejlja megvalósításában.

Tudvaló dolog, hogy a herceg Eszterházy féle vár 7 szobájában van iskolánk elhelyezve; de e szobák legnagyobbika is oly kis területű, hogy abba 30 tanulóval több nem fér. Ha pedig iskolánk elé tűzött ama czejt, hogy VI. osztályvá fejlődjék, el akarjuk érni. — mire, mint örömmel értesülünk, e tanévben is, s pedig intézetünk fenállása óta már ötször tetetett kísérlet, — az alsó osztályok számára ily szűk szobák teljessen elégtelenek.

Ha azt akarjuk, hogy felső osztályaink is benepesedjenek, hogy intézetünk VI. osztályában legalább 10—15 tanuló legyen osztályonként, akkor határozatban merem állítani, hogy az I. osztályba legalább 40—50 tanulóval kell lenni; mert csak így lehet a II-ba 30, a III-ba 25, a IV-be 20, az V-be 10—5, a VI-ba 10—5, tapasztalatló merített kombinatio.

Mert, hogy a jelentkezett tanulók nagy része különböző okoknál fogva vagy abba hagyja tanulmányait, vagy más intézetbe megy, s azért süllyed le az V. és VI. oszt. tanulók száma, ennek igazolásul szolgáljon e kis statisztika:

Hány jelentkezett		A jelentkezés			
s mely tanévben	az V-be VI-ba	s mely tanévről való	hány tanuló közül való		
75—76	2	—	72—73	21	II.
76—77	1	2	72—73	17	I.
77—78	2	—	73—74	11	I.
81—82 (6-2)	1*	—	77—78	27	I.
82—83	3	—	78—79	13	I.
összes.	14	2	—	89	—

* Mert kétkötő osztályról jött.

Ha e táblázatot átvizsgáljuk, megczéfolhatlan, de megdöbbenő igazsággéntünk élnék, hogy intézetünk VI. oszt. csak két tanuló vezetve 17 év alatt; mert 78/79. beli 3 k. 6-ik osztályos tanuló csak magáz vizsgálatot tett intézetünkkel. Ha azonban az V. osztályba jelentkezettek számát nézzük, valamivel kedvezőbb ugyan az eredmény; de e számok is eléggé igazolják, hogy első osztálybeli tanulóinknak mily kevés része jut a magasabb osztályba. Így tehát megczéfolhatatlan statisztika.

kai adatokkal igazolván be, hogy V. VI. osztályaink benepesítése s ebből kifolyólag intézetünk fennmaradhatása végett alsóbb osztályainknak kell népesebbeknek lenniök, elodázhatlan kötelesség, hogy polgáriskolánk számára alkalmas helyiségről gondoskodjunk!

Iskolánk részére új helyiséget tágas tanytermekkel!!! Ez az elengedhetlen legelső kötelesség, ha azt számunkra biztosítani akarjuk. Hm. Nagy dolog ez! Ez kivihetetlen A. Lendván??!! mondják sokan.

En azonban eme minden oldalról fölhángzó ellentmondásokkal szemben is azt merem állítani, hogy mégsem olyan kivihetetlen dolog az, mint a minöknek első tekintetre látszik. Mert a ki a czejt akarja annak a czejl elérésére szolgáló eszközöktől sem szabad rettegni, annak bármily nagy akadálytól sem szabad visszariadni.

De hogyan építjük fel eme költséges iskolát? Ez a kérdésekése. Erre nézve nézetem a következők:

Miután a herceg Eszterházy-féle uradalom újra leendő bérbeadási ideje közeleg, czelszerűen tartandó, hogy Alsó-Lendva város közönsége megkeresse Főméltóságát, miszerint ajándékozna, esetleg engedné át használati joggal a város területén belül az új épület számára használató területet. En erősen hiszem, hogy ha

TÁRCZA.

„A Hercules vize” című regényből.

Angolból fordította: Vachott Károly.

A kioldó jel fa.

(Folytatás.)

Még alig jártak pár órást s szokása ellenére már elcsúszott. A Tryphasavali jelenlet nagyon felizgató őt, éjeit ama lazus s megneg szakított volt, még a gyönyörű észi tájkép sem vala képes a rajta uralkodó nyomasztó bagyadságot eloszlatni. A séta kezdete óta, osztonserény mindig fésverte oldala mellett tartozkodó, s igen kevés részvet egy az általános tarsalgásban. Annymira el volt saját gondolatvilág föglavja, hogy csak most vette észre a változást mely Tolnay modoran végbé ment. Tolnay ugyanis csak ritkán intézte hozzá szavait, s nem kísérté meg őt a társaságot elvonni. De ha rá tekintett, érezte hogy szemel merően rea van nagy szögeve s midőn egy alkalommal Dr. Komers őt egy fátörzse fel akára segíteni szemel Tolnay dles tekintetével talalkozott, melyben ismét ama dihos gyűlölség vála kifejezve, mit a barlangban már egyszer észlelt. De a tekintet nem neki szólt, hanem Dr. Komersnek, úgy hogy Margit nem mer előugadni a Dr. kinyitott kezét s segítség, nélkül lépett fel a fátörzse.

Kis idejét phentek, azután ismét tova haladtak. Így telt el az egész nap, úgy hogy már alkonyodott, midőn egy kis tisztas rétes helyre értek.

„Itt már voltunk egyszer.” mondá Margit.

„Itt phentünk, midőn legelőször jöttünk az erdőbe sétálni.”

„Midőn én voltam a vezető, a monda Tolnay meglette. »Gaura draculihoz kellett volna el cévetnem, ha emlékszik rá?»

Csakugyan az volt, csakhogy tavaszi köntösbén, s az akkori nagygyó smaragd szint most amóthyst váltta fel. Annymira el volt levepre koszos virággal, hogy minden lépésnél egy tucatot eltaposott az ember.

„Megmondjam mire gondoltam?” kérde rögtön Tolnay a crouos szövegben járva.

„Ha önnök tetszik, a viszoná Margit gondatlanul.”

„Szeretném ha a régi regényes korban éltem volna.”

Hangja oly sajtásásgal volt hogy Margit megütököve tekintet fel.

„Nos, e folytatá Tolnay, »mitől ijedt meg? Hisz mindnyaján oly nyugodtak s érzéketlenek vagyunk az ész e korszakában.

„Kisasszony, a monda a cseh vezető gyorsan oda sietve, ne késünk tovább e réten ideje haza térniük; nézze közeleg a sötét.”

Margit megállott s megfodult, jól esett neki e félbeszakítás. Feltekintett a menyboltra s látá hogy a gyeren szalngaló félhök székte megaranyozza a nap alkony. Lefelé tekinté, s látá hogy a fak anyjái hosszúra nyulnak a földön. Félig el volt határozva hogy haza térjen. S ha a cseh nem sürgette volna ismételve, haza is tért volna, de a tulságos aggodalom sokszor azt árulja el, hogy valami más nyomja szívmekét, s a cseh tulságos aggodallmat fejtett ki.

Ma csupán halgat, míg Margit habozott, minden oly eszem, de a sors osztonzó őt a beszédre.

„Forduljunk meg, kisasszony, a sürgeté midőn nagyobb heveséggel, »mics mar itt tovább mit keressünk.»

Margit elvonta szemét az égről, s a cseh arcára tekintett, s a mit ott látott felébrezté kíváncsiságát. Az aggodalom e vilagos szemekben nagyon feltűnt. Látható volt rajta hogy nem akarja hogy a réten túl menjenek. E gyamu elég volt Margitnak hogy annál inkább kívánczokozó oda.

„Ha a rablókötél ijedt meg? Kérdé azért talan megcsőrdethetünk. Szép éjszákak vannak, s holdvilágnál haza mehettünk.”

„Nem a rablókötél félek, kisasszony.”

„Vagy talan az idővaltozást tart, nézzen az égre, oly tiszta mintha soha többé eső nem lenne.»

„Az idővaltozástól sem tartok, kisasszony.»

„Van e rért körül valami forrás?”

Volt ott forrás, mint a cseh állta, de kissé távolabbi, mert a közelebbi fékői ki volt száradva. „Menjünk oda hat, a viszoná Margit, »májd elepedek frís víz után.»

A cseh elhaltatott, s némán haladt tovább a cseppek virágok között, de arczán a nyugott mébuhelyett oly sajtásásgal zavar uralkodék, mely Margit gyűlölnét nem kerülhetik ki.

Az erdő anyába értek, Margit füvere oldalán. Tolnay báró legelőt ment kissé utána Dr. Komers, míg Mr. Howard az utócsapatot képezte. Azon helyről volt ez hol már egyszer jártak, midőn legelőször tönek kirándult a hegyek közé de azóta soha nem keresték fel. Kevésbé ismert

a város közönségéből az arra hivatottakat választva akaratallal tömörülnek az ügy lebonyolítására, s mehelkülből egy szűkebb körű bizottságot kiegészítve Főmértőségához, mondom erősen hiszem, hogy fíradósaikat kellő síker koronázná. Kellő síkerrel járna eme sok fáradságot igénylő munkásság már csak azért is, mert a nyrendő telekre épített polgárg iskolában valamint e városban egy a vidéken alkalmasított hercegi tisztek gyermekeinek könynyebb taníthatóságát is előmozdítaná ezzel a kegyes adományozó.

Ha azonban elháríthatlan akadályok miatt e cél nem volna megvalósítható, akkor alkalmas helyiségről gondoskodnunk még vásárlás útján is hazafias kötelességünk. Bármily áldozatok árán is telket kell szereznünk!!

Mínthogy pedig 17 év alatt az I. osztályba jelentek 304 tanulóból 175 helybeli, 129 vidéki volt, s így ez iskola nemcsak a város, hanem vidékének érdekeit is szolgálja; kívánatos, hogy e köztételező a vidék is hozzá járuljon, ha másképp nem legalább fával, téglával, kézi vagy ígás napszámmal.

Míndmely költségcsere arányos előteremtéséről ama mindnyájunk által rég táplált remény megvalósítására szempontjából is — hogy polgárg iskolánk állmivá téssek — gondoskodni kell; mert csak így lehet biznunk abban, hogy a magas kormány intézetünket édes gyermekek gyánatja fogadja. Így így intézt, mint a mienk, melyre ma az állam 6465 forint költ évenként, s ez összeg még növekedni fog — akkor, midőn e városnak e nemű kiadása alig tehető 600 frtna. — mely összeg a revidált nyugdíj törvény életbe léptetésével még csökkenteni is fog, nem értem miért ne lehetne minél előbb állmivá?!? Nekem erős a reményem, hogy

s emberi láb által ritkán tapadott helye volt az erdőnek, s csupán pasztorok s favágók által látogatott.

E hely tekintete annyira megváltozott évszázadok változtaival, hogy Margit csak akkor ismeré fel, midőn egy óriás tölgylet a földön elnyelnyel feküdni.

Megősmér az volt azon fa, melyen a kecskepásztorok útek, s leveleivel kecskéket táplálák. Most azonban nem volt ott egy pasztor sem, s nem hallatszott a nyáj csöngése. Csőd s elhagyottság uralkodott körös körül. A kivágott fa levelei, melyek akkor zöldek valának most barnára változta a földön heverték, vagy összecsurgóval fűgtek az ágakon. A törzson a vagras helyén kámból a moh előidőve a fejsze okozta sebeket sarga s zöld színével.

A cseh ösöndesen megölt a fátörz mellett, letéve válláról csomagját, melyet magával hordott, s mely egy csomó jó erős kötélvel volt megterhelve.

„Ha leül ide kisasszony, hozok önnek vizet, de az egy kevés idebe kerül.”

„Jól van, e vizsonza Margit, itt majd megvárjuk. De nem soká fog elmaradni.”

„Legfeljebb tízpercig, — tovább semmi esetre.”

„Köszönöm, e vizsonza Margit levele a fátörzre s átadva vizes üvegét. Sajnálok hogy oly messzire távol.”

A cseh elév az üvegét, s úgy tekintett Margitára, mintha még valamit mondani akarna. Elfordult, pár lépést előre haladt, s végre gyorsan visszatért egy szőz

„Úgy e kisasszony ön itt meg fog várni?”

„Természetesen meg várjuk itt.”

„De nem mozdul e helyről? Mert könnyen eltévedhetne.”

„Nem mozdulunk innét sehol, e vizsonza, miattal a cseh ellint a bokrák között.”

A törz kényelmes állást nyújtott a természet által kiparazva s Margitnak jól esék a pihenés. Dr. Komers és Kurt is helyet foglaltak, mert e nagy törzson elért volna egy tucat ember,

tekintettel eme kétéle forrásból kiadók rendkívül nagy aránytalanságára, intézetünk mielőbb állami jellegűvé válik. De e reményünk megvalósítása tekintetéből a jelzett áldozatok meghozatalától nem szabad em visszaríadnunk. S ha a dolog odáig érlelődött, várunk egy minden tekintetben díszes új épülettel: „Magy. kir. áll. polgárg iskola” fog szaporodni. E díszes épületet a kellő áldozatok meghozatala esetén az állam építteti föl. Mínthogy egy iskola sem fejlődhetik alkalmas helyiségre nélkül, polgárg iskolánknak is ez volt eddig egye egy akadályai, mi őt teljessé történő fejlődésében gátolta.

Hogy iskolánknak e szűk falak között 17 év óta folytatott működési eredménye az eltávozott tanulóira nevezé milyen volt, s így a reá fordított áldozatot mily mérvben érdemelt meg, azt az alábbi kimutatás tünteti föl. Tanulmányi folytatása végett más intézetbe ment 114 tanuló; pályát választott 144 tanuló; választott pályája nem volt kípapható 18 tanuló; meghalt 1 tanuló. Hogy a más intézetbe távozott tanulókat is derekasan megállították helyüket, s így alaposan készítették elő, azt az általuk betöltött állások fényesen igazolják. Mert számosan vannak köztük, kik ma már a társadalomban az intelligencia körébe küzdöttek fel magukat, s mint jegyző, tanító, polg. ísk. tanár és igazgató, teleknyvvizzező, könyvvizzező, ügyvédjelölt, bonhvadász, orvos, pap és plebánus stb. minőségben tesznek szolgálatot édes hazájuknak.

A gyakorlati pályára távozottak is mindannyian mint gazdák, iparosok vagy kereskedők stb. találtak magoknak tisztességes állást. Nemde kézzel fogható bizonyíték ez arra, hogy iskolánk az éllebe kitűzött cél megvalósításában tevékeny részt vett.

Folya bár állva maradt. Kezeit hátra téve vizsgáló a törzöt oly tekintettel melyből Margit látta, hogy nem felede el ama korá nyári nap egyetlen részletét sem, midőn e fat körül feledéskel.

Mr. Howard jelent meg e társaság előtt, egy cefira szines gömböt tartva kezében.

„E perczny idombe kerub, mely le tudtam kalapálni e hasonlatosságát egy fáról, magyarázza lebecsátva magát a törzre: „Haza akarom vinni magammal s megmutatni Lady Blanche Howardnak, hogy itt e vadak illenelt találkoznak. Azt választás a melyik legmégérsebbnek látszott.”

„Magam is hajlandón érzem magamat e perczben hogy e vadak példáját kövessém.” mondá Margithozzászan nézve a cefira gömböt. „Oly íriszen s zamatosan nézi ki hogy mérges természetű daczára szeretném megkóstolni, hogy kissé felüdítsen.”

„Szomszaj ön? kérdé mr. Howard.

„Majd elepelek. A cseh már elment vizért, de negyed óra előtt nem tért vissza.”

„No e kajnos? felelt mr. Howard felemelkedve. „Miert nem szolt nekem? Nem tudja e hogy egy angol soha sinez viz nélkül. Viz, viz, viz, ez kiabálják odalen is folyvást fülcímbe. A legközelebbi forrásnál töltém meg üvegemet.”

Margit möbön ivott a vízből, melyet Howard patent vitzartóból öntött, s midőn szomszaj enyhült a csehét kezdé sajnálni, kit most már haszonlatlanul fartszott.

„Vissza hívom, e mondá mr. Howard, s nem lehet még messze, e s oly édesét fűttengett, mely megragadótta felettünk az ágakat.

„Oh ő tud sietni ha akar, e mondá Kurt.

Par perczig figyelték, de nem jött válassz.

„Szertém én már itt volna, e mondá Margit bágyadtan, jó volna haza menni.”

„En megkeresem őt, e mondá Dr. Komers felémelkedve.

„El fog tévedni, e kiáltá utána mr. Howard, de az ügyvéd már eltűnt ugyanazon irányban, melyen pár perczel előbb a cseh távozott. (Folytatás következik)

Rövid 17 év alatt is ilyen előnyökkel s eredményekkel dicsekedhetnek iskolánk azt hiszem, érdemesté tette magát a hozandó áldozatok árán is a további pártfogásra. Tehát úgy e város, mint vidéke csak jól felgöngyölt érd-ekben működik akkor, ha ezen kisdéd korát elő intézettel pályájából kibontvány részére legalább egy tágas bőleső fájának a beszerzéséről gondoskodni.

Hogy eme építendő bőlesőben mint erősödhetik e izmosodhat meg rövid múltú intézetünk, erre vonatkozó nezeit m t. szerkesztő urak engedelmeivel mások foglálni K. F.

Budapesti level.

— Augustus 28.

Sic transit gloria mundi! Jelen voltam a budapesti Kossuth ünnepeken elejétől végig. Meny-nyivel kulonbnek képzeltem azt! Mily ünnepeket volt a férfi 48-ban, nemesség és nem egyaránt egekbe emeltek, — most nagy plakatokon kelték hívogatni a népván ünnepek megélézésére. A Calvintéren, ahol az ünnepek összegyűltek, egye egy huznak egy ablaka s egy erkélye volt szönyegekkel díszítve, a fonemesség schol sem mutatkozott; csupán a nép e nehány egylet vonult ki zászóval, megjelent a női bizottság 50 fonyi csapata is, zászóval, melyre Kossuth életnagyságu arczképe volt festve. A menet impozáns volt és daczára annak, hogy a résztvevők száma mintegy 12000-re ragott, a legnagyobb rendben vonult el. A Keresest uton, a függetlenség pártkor Visontay Sojma gyűjto szónoklatot tartott, melytá Kossuth érdemét. A beszédet gyakran szakította meg a néptömeg viharos éljen-riada. Hirtelen kis tribune-t emeltek az utcán, honnan Hentler néhany szóval felelt. A menet azután a nagy köruton és Andrássy-utón át a Városligetbe vonult, a tol ismét egy rövid beszédet tartottak s alkalmi költeményt szavaltak, végül azon ajánlat tetteket, hogy Kossuth a város képviselő testület által diszpolgáru válasszassék. Majd tovább vonult a menet a Kossuth notát és a Szózatot. Azt hittem, hogy a hazák fal lesznek díszítve és lobogozva az arisztokrácia részt fog venni az ünnepeken; de mindez nem történt, sőt a függetlenség párt is kivételével tudókölt. Itt alkalmazhatják a tenni mondatát; egy bátorító csupán, és tartja fenn benn a jövőben való hitet és ez, hogy bár a fonemesség távol tartja magát, Kossuth neve örökké fog élni és nagy műve révén lesz hajtva. A nép, mely a haza bástyája és hatalma s melynek szívében él Kossuth neve és műve, az első véréghajtója a nagy minnek!

A következő nap délutánja a corsó mentén szüdam, emelkedve elmutt díeső napokrol. Nagy munkás-erég dolgozott itt; a hazakát zászókkal és szönyegekkel díszítettek, electromos lámpákat állítottak fel. Első pillanatra azt hívéim, hogy a városi tanács és a fonemesség tan egy utalagos Kossuth-ünnepre készül, de fájdalom saladtam, azt mondatak, a királyok- kiralya, Perzsa sahja érkezik meg és mind e előkészület öt ille-ti, Edes Isteneim! ha a nép bálványozott nagy férfia névnapján a tanács nem veszté részt az ünnepeken, de a más világrészről érkező exotikus uralkodók iránt a legnagyobb figyelmet tanúsítja; ime századunk uralkodó betegsége, a fénytűzés, a pompa, mely, különösen ma oly mérvet öltött, minővel közönséges ember foglalmat sem alkot hat; önkénytelenség is XV. és XVI. Lajos történeté jutott eszembe, midőn a tszváj vitéz vienyűzés a nagyok bukásához vezetett. . .

Ki hitte volna 25 évvel ezelőtől, hogy Magyarországunk külön miniszterünya lesz és hogy a miniszterek cylindert és franczia szalonőnyűt fognak díszül használni, mint a hogy ma láttam a minisztereket, midőn a sahnak bemutatott őket. Vajjon milyen lesz a magyar miniszter további 25 év múlva?

Es ha végül saját csekélységemet említem, én sem hitte, hogy a nagy Alásó hódvát 43 év múlva elhagyandom és ősz napjaimra új otthonot kell keresnem. Hja! „Sic transit gloria mundi” Magán is bezonyítva válla e kozmoszt

